

DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2026.1.15>

УДК 378.046-021.68:34(410)

Вікторія Аніщенко

<https://orcid.org/0000-0002-5062-3789>

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри формування та розвитку
професійної компетентності персоналу
Державної кримінально-виконавчої служби України,
Інститут професійного розвитку
Пенітенціарної академії України,
вул. Гонча, 34, 14000, Чернігів, Україна
oceansoulvik111@gmail.com

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ПРАВА: БРИТАНСЬКИЙ ДОСВІД

У статті здійснено комплексний науковий аналіз сучасних тенденцій професійної підготовки магістрів права у Великій Британії в умовах радикальної трансформації регуляторного середовища та стрімкого технологічного прогресу. Метою дослідження є наукова систематизація та аналіз трансформаційних тенденцій у британській юридичній магістратурі. Методологія роботи ґрунтується на системному аналізі, компаративістському підході та структурно-функціональному аналізі, що дозволило вивчити перехід від традиційної академічної моделі до інтегрованого навчання. Встановлено, що ключовим чинником змін стала вокаціоналізація юридичної освіти та запровадження кваліфікаційного іспиту соліситорів, яка змінила пріоритети підготовки на користь практичної готовності випускників до виходу на ринок праці при збереженні фундаментальних основ права. Висвітлено інноваційні моделі інтеграції навчання з професійною діяльністю, зокрема «вище учнівство» та розвиток мережі юридичних клінік, де робоче місце розглядається як «спільнота практики» для опанування професійної етики та прийомів взаємодії з клієнтами. Особливу увагу приділено цифровізації, що охоплює формування навичок «цифрової навігації», управління ризиками та критичного використання великих мовних моделей штучного інтелекту. Досліджено концепцію атрибутів працевлаштування, що включає розвиток «м'яких навичок», юридичного письма, адаптованого до потреб цифрового читача, та принципів глобального громадянства в умовах студентоцентрованого підходу. Підкреслено необхідність імплементації в українську освітню практику модулів із LegalTech, розширення клінічної підготовки та запровадження систем планування особистого розвитку для зміцнення верховенства права та підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Ключові слова: Велика Британія, вокаціоналізація, магістратура, магістр права, професійна підготовка, тенденція, цифровізація, юридична освіта, юридичні клініки.

ВСТУП

Модернізація професійної підготовки магістрів права у Великій Британії в умовах сьогодення визначається трансформацією регуляторного середовища, стрімким розвитком технологій штучного інтелекту та посиленням ринкової конкуренції між закладами вищої

освіти. Ключовою тенденцією є перехід від суто академічної моделі викладання до інтегрованого підходу, що поєднує глибокі теоретичні знання з інтенсивним розвитком практичних компетентностей, цифрової вправності та атрибутів працевлаштування. Як зазначають дослідники, шлях до професії юриста у Великій Британії розпочинають з університетської освіти, отримання якої цінують далеко за межами Сполученого Королівства. Здобуття ступеня магістра права (скорочено англ. – LL.M.) відкриває нові кар'єрні можливості, оскільки передбачає формування низки важливих для юриста аналітичних навичок та розширення культурного і професійного світогляду.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання диджиталізації та впровадження інноваційних технологій і методів викладання розглядаються науковцями як ключовий інструмент модернізації правової освіти (Максимюк, Грекул-Ковалик, 2023; Марченко, 2025; Шмельова, Кірюхіна, 2018). Дослідники акцентують на важливості практичної складової, зокрема через клінічну освіту, стажування в юридичних фірмах та адаптацію до іспитів типу SQE (Hood, 2025; Roper et al., 2025; Сутяга, 2025). Особлива увага приділяється формуванню навичок юридичного письма та розвитку «атрибутів випускника», що відповідають запитам сучасного ринку праці (Ha, 2024; Welgemoed, Erasmus, 2023; Wong et al., 2022). Ряд авторів аналізує британський досвід як фундаментальну основу для реформування української освіти в межах європейської інтеграції (Горінов, Макарова, 2025; Lopushynskiy et al., 2025). Окремі розвідки присвячені гнучкості магістерських програм та специфіці підготовки до конкретних професійних ролей (Сивий, 2017; Stoliarchuk, 2022; Khaerunnisa et al., 2025). Важливим аспектом залишається подолання розриву між кар'єрними очікуваннями студентів та можливостями працевлаштування (Childs & Firth, 2010). Узагальнення цих праць підтверджує зміщення акценту з теоретичних знань на міждисциплінарність та практичну стійкість фахівця (Лапкін, 2022; Швардак, 2025).

Проте, незважаючи на значну кількість розвідок, сучасні тенденції професійної підготовки магістрів права у Великій Британії залишаються недостатньо систематизованими та малодослідженими як цілісне явище. Тема цієї статті потребує поглибленого вивчення через відсутність чітко виокремлених актуальних трендів, що враховують стрімку трансформацію освітніх стандартів останніх років, без чого неможлива ефективна адаптація британського досвіду до українських реалій.

Метою статті є наукова систематизація та аналіз трансформаційних тенденцій у британській юридичній магістратурі.

Для її досягнення визначено такі **завдання**:

- дослідити вплив вокаціоналізації та кваліфікаційного іспиту соліситорів на зміщення акцентів з академічної теорії до практичної підготовки;
- вивчити досвід інтеграції навчання з професійною діяльністю через механізми юридичних клінік та «вищого учнівства»;
- проаналізувати роль цифрових технологій і штучного інтелекту у формуванні навичок цифрової навігації магістрантів;
- визначити ключові атрибути працевлаштування, зокрема розвиток м'яких навичок, юридичного письма та принципів глобального громадянства;
- обґрунтувати перспективи імплементації британського досвіду в національну систему підготовки правників задля її гармонізації з європейськими стандартами та зміцнення верховенства права.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологія дослідження базується на системному аналізі трансформації регуляторного середовища та процесів модернізації професійної підготовки магістрів права у Великій Британії. Територіальні межі дослідження обмежені островом Велика Британія (Англія, Шотландія та Уельс), що зумовлено фокусом на реформі кваліфікаційного іспиту

соліситорів та досвіді University of Dundee; Північна Ірландія не розглядалася у контексті даної розвідки через суттєві юрисдикційні відмінності.

Засобами компаративістського методу висвітлено перехід від академічної моделі до інтегрованого підходу, що зумовлений вокаціоналізацією та запровадженням кваліфікаційного іспиту соліситорів. Застосування структурно-функціонального аналізу дозволило розкрити особливості інноваційних моделей навчання, таких як «вище учнівство» та юридичні клініки, де робоче місце трансформується в повноцінне освітнє середовище. Важливою складовою методичного підходу є вивчення впливу цифровізації, що охоплює аналіз використання великих мовних моделей, формування навичок цифрової навігації та критичного мислення для запобігання алгоритмічній упередженості. Дослідження також спирається на комплексний розгляд атрибутів працевлаштування, включаючи розвиток «м'яких навичок», юридичного письма та принципів глобального громадянства в умовах студентоцентрованого навчання. Концептуальне узагальнення результатів орієнтоване на наукове обґрунтування адаптації британського досвіду в українську освітню практику для її гармонізації з європейськими стандартами та зміцнення верховенства права.

Для систематизації джерельної бази використано цифровий сервіс Elicit, що дозволило оптимізувати семантичний пошук та реферування профільної літератури. Лінгвістична корекція та верифікація термінологічної точності тексту здійснювалися із залученням сервісів Grammarly та DeepL Write, що сприяло дотриманню високих стандартів академічного викладу при збереженні виключно авторської інтерпретації результатів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Одним із найпотужніших чинників змін у британській правничій освіті стала вокаціоналізація та запровадження у 2021 р. кваліфікаційного іспиту соліситорів (скорочено англ. – SQE), що фактично скасувало обов'язковість традиційного «кваліфікованого юридичного ступеня» (скорочено англ. – QLD). Вокаціоналізація визначається як зміщення акценту з теорії та академічних досліджень на практичну підготовку, яка готує здобувача до негайного виходу на ринок праці. V. Roper et al. (2025) підкреслюють, що запровадження Органом регулювання кваліфікаційного іспиту соліситорів радикально змінило юридичну освіту в Англії та Уельсі, перейшовши до системи, де викладання взагалі не є обов'язковим на будь-якому рівні, а оцінювання соліситорів є централізованим. Ця реформа зумовила «інкрементальний зсув у бік професіоналізму» та змусила університети переосмислити свої навчальні плани. Незважаючи на дерегуляцію, британські заклади вищої освіти демонструють ознаки інституційного ізоморфізму, намагаючись збалансувати збереження фундаментальних основ із впровадженням спеціалізованих модулів для підготовки до іспиту. Дослідження показує, що більшість юридичних шкіл все ще вимагають обов'язкового вивчення всіх фундаментальних дисциплін, оскільки прагнуть забезпечити студентам необхідну базу для входу в надзвичайно конкурентний ринок праці (Roper et al., 2025).

Сучасна британська магістратура робить особливий акцент на практичній складовій, яка тепер чітко інтегрована в зміст магістерських програм. Помітною тенденцією є розвиток системи юридичних клінік, що забезпечують індивідуально орієнтовану підготовку майбутніх фахівців (Сутяга, 2025, с. 179). Важливою інновацією стала модель «вищого учнівства» (англ. – Higher Apprenticeships) на магістерському рівні. K. Hood (2025) зазначає, що учнівство соліситорів представляє унікальну можливість для інновацій у клінічній юридичній освіті шляхом інтеграції навчання на робочому місці з установленими клінічними методологіями. Робоче місце в цій моделі перетворюється на повноцінне освітнє середовище, або «спільноту практики», де навчання відбувається через механізм «легітимної периферійної участі» (Hood, 2025, 83). Магістранти опановують специфічні професійні прийоми, включаючи етику взаємодії з клієнтами та навички обліку часу й білінгу, безпосередньо спостерігаючи за роботою досвідчених колег.

Цифровізація юридичної освіти (англ. – LegalTech) є важливою тенденцією професійної підготовки. Цифрова компетентність магістрів права розглядається як складне поєднання технологічної майстерності та цифрового громадянства (Martzoukou et al., 2021, p. 751). З'ясовано, що сучасна підготовка включає навчання роботі з великими мовними моделями LLM, як-от Lexis+ AI та ChatGPT. L. Peoples (2025) зазначає, що ці інструменти здатні проводити базовий юридичний аналіз за структурою IRAC (англ. – Issue, Rule, Application, Conclusion), проте вони все ще обмежені схильністю до «галюцинацій» та наданням помилково впевнених відповідей. У зв'язку з цим, формування критичного мислення стає пріоритетним завданням: магістрантів вчать розпізнавати алгоритмічну упередженість та розуміти «непрозорість тренувальних корпусів даних» (Peoples, 2025).

Аналіз структури британських магістерських програм свідчить, що етичні аспекти використання штучного інтелекту та великих мовних моделей на сучасному етапі переважно інтегруються в загальні модулі з професійної відповідальності або комплексні курси з передових юридичних навичок, такі як «Advanced Legal Skills and Ethics» (наприклад, в University of Derby) (Ha, 2024). Замість створення ізольованих курсів, британські заклади вищої освіти зазвичай впроваджують концепцію «цифрового громадянства», де етика в цифровому просторі розглядається як «рефлекторне використання» (англ. – reflex use), що має бути притаманне професіоналу в будь-якій цифровій взаємодії (Martzoukou et al., 2021). Такий підхід дозволяє студентам усвідомлювати етичні ризики, пов'язані з алгоритмічною упередженістю, конфіденційністю та безпекою даних, безпосередньо в контексті їхньої майбутньої практичної діяльності. Хоча дослідники відзначають поступову появу окремих спеціалізованих модулів із LegalTech, які покликані заповнити прогалини між теорією права та технологіями, на магістерському рівні все ще домінує інтегративна модель, де цифрова етика є органічною частиною загальної професійної культури юриста.

Результати опитувань свідчать, що, хоча здобувачі активно використовують штучний інтелект для навчання, вони відчують потребу в офіційному навчанні методам промпт-інжинірингу та управлінню ризиками використання штучного інтелекту (Andreeva & Savova, 2024).

Важливою складовою формування успішного фахівця є розвиток атрибутів працевлаштування. Ця концепція визначається як набір досягнень – навичок, розуміння та особистих якостей, які роблять випускників більш привабливими для роботодавців (Welgemoed & Erasmus, 2023). Британські роботодавці очікують від магістрів права не лише «твердих» юридичних знань, а й розвинених «м'яких навичок»: здатності до самоменеджменту, командної роботи, обізнаності про бізнес та навичок ефективної комунікації. Університети підтримують цей розвиток через систему планування особистого розвитку, яка є обов'язковим елементом програм (Childs & Firth, 2010, p. 143–145). Дослідження В. Wong et al. (2022) ідентифікувало чотири ключові дискурси, що характеризують «ідеального випускника» у Британії: самоусвідомлення та навчання впродовж усього життя, професійний розвиток, глобальне громадянство та дослідницька грамотність.

Особливе місце в навчальному плані британської магістратури посідає юридичне письмо. D. Ha (2024) підкреслює, що юридичне письмо є не лише необхідною навичкою для кар'єри, а й невід'ємною частиною процесу підготовки в усіх провідних юридичних школах. Курси з юридичної комунікації та дослідницьких навичок спрямовані на вироблення здатності писати «для читача», орієнтуючись на зрозумілість, чіткість та логічну структурованість викладу. В епоху цифрової трансформації це також включає вміння адаптувати тексти для «цифрового читача», що вимагає специфічного форматування та лаконічності (Ha, 2024, p. 103).

Методика викладання в британських університетах базується на парадигмі «студентоцентризму», де основним завданням є розкриття індивідуального потенціалу кожного здобувача. Освітній процес організований таким чином, щоб студент міг бути повністю сфокусованим на навчанні (Stoliarchuk, 2022). Заняття зазвичай відбуваються у

формі інтерактивних семінарів у малих групах, де дискусія допомагає якісно засвоїти матеріал. Здобувачі мають самостійно опрацьовувати значні масиви літератури та судових прецедентів, що формує навички ефективного планування часу та аналітичної роботи. Важливо, що юридична наука у Великій Британії реально обслуговує потреби практики, а наукові праці викладачів постійно використовуються юристами-практиками (Сивий, 2017, с. 86–88).

Формування цифрової компетентності магістрів також включає розвиток так званих «навігаційних навичок». К. Martzoukou et al. (2021) зазначають, що якщо технічні навички стосуються використання пристроїв, то навички цифрової навігації – це ширший набір компетенцій, необхідних для пошуку, пріоритезації та оцінки якості інформації в цифровому світі. Для магістрів права це критично важливо в контексті роботи з LawTech-платформами, хмарними сервісами та віртуальними судовими системами. Крім того, особлива увага приділяється «цифровому благополуччю», що включає розуміння впливу онлайн-взаємодій на професійну репутацію та ментальне здоров'я (Martzoukou et al., 2021, p. 763).

Система оцінювання в британській магістратурі спрямована на виявлення здатності здобувача самостійно аналізувати складні юридичні проблеми та давати на них аргументовані й логічно структуровані відповіді (Khaerunnisa et al., 2025). Іспити часто мають форму «відкритих» (англ. – seen exams), де питання відомі заздалегідь, але вимоги до глибини аналізу є надзвичайно високими. Обов'язковим елементом є написання магістерської дисертації (англ. – masters dissertation), яка є самостійним науковим дослідженням. Вимоги до її якості є досить жорсткими: дисертація повинна бути написана так, щоб навіть неспеціаліст міг чітко зрозуміти суть проблеми та адекватність аналізу (Сивий, 2017, с. 91).

Тенденція до глобалізації права відображається в зростанні важливості міжнародних мереж та знання іноземних правових систем. Випускники мають усвідомлювати універсальний вплив своїх дій на етичний та соціальний світи. Це корелює з концепцією «глобального громадянства», де юрист є не лише технічним експертом, а й відповідальним членом міжнародної спільноти (Wong et al., 2022). Британська система вищої освіти, підпорядкована високим стандартам якості, постійно адаптується до вимог часу (Lorushynskiy et al., 2025, p. 348). Цей досвід є надзвичайно цінним для України в контексті європейської інтеграції та необхідності реформування національної системи підготовки правників (Горінов & Макарова, 2025, с. 22).

Результати дослідження підтверджують, що сучасна британська модель підготовки магістрів права характеризується високою гнучкістю та ринковою орієнтованістю. Конкуренція між університетами стимулює постійне вдосконалення навчальних програм та їх адаптацію до потреб практики. Ринкові механізми змушують заклади вищої освіти пропонувати унікальні спеціалізовані програми, наприклад у сфері енергетичного права чи інтелектуальної власності та інформаційних технологій (Сивий, 2017, с. 83). Залучення практиків як менторів та активне використання симуляцій забезпечує плавний перехід від академічного навчання до реальної професійної діяльності (Сутяга, 2025, с. 182).

Необхідно підкреслити, що стратегічне реформування юридичної освіти має враховувати британський досвід інтеграції цифрових технологій та практико-орієнтованих методик. Високоякісна та вільна від корупції правнича освіта є фундаментальною умовою зміцнення верховенства права (Горінов & Макарова, 2025, с. 23). Впровадження інноваційних освітніх технологій та розвиток цифрових компетентностей дозволять готувати юристів, здатних ефективно працювати в умовах четвертої промислової революції (Peoples, 2025). Юридична професія стрімко розвивається, і здатність до безперервного професійного розвитку стає обов'язковою умовою кар'єрного успіху (Максимюк & Грекул-Ковалик, 2023, с. 133). Британський досвід демонструє, що успішна модель – це та, де все обертається навколо здобувача вищої освіти та його готовності до викликів майбутнього (Сивий, 2017, с. 85).

ВИСНОВКИ

Результати дослідження підтверджують, що сучасна юридична магістратура Великої Британії розвивається в межах вокаціоналізації через реформу SQE, яка зумовила зміщення акценту з академічної теорії на практичну готовність до ринку праці при збереженні фундаментальних основ права. Інтеграція навчання з професійною діяльністю реалізується через «вище учнівство» як «спільноту практики» та розвинену мережу юридичних клінік, що забезпечують «легітимну периферійну участь» у реальних справах та опанування професійної етики.

Цифрова трансформація вимагає від магістрів не лише технічного володіння інформаційними технологіями, а й високого рівня «цифрової навігації» та здатності критично використовувати штучний інтелект, розпізнаючи алгоритмічні «галюцинації». Важливою особливістю є те, що етичні аспекти використання штучного інтелекту та великих мовних моделей у Великій Британії зазвичай не виокремлюються в самостійні курси, а інтегруються в загальні модулі з професійної відповідальності та передових юридичних навичок, де цифрова етика розглядається як «рефлекторне використання» та частина загальної професійної культури юриста. Атрибути працевлаштування охоплюють розвиток м'яких навичок, професійного письма та принципів глобального громадянства в умовах студентоцентрованого підходу.

Для модернізації української юридичної освіти пріоритетною є імплементація реальної клінічної практики, впровадження модулів із LegalTech і штучного інтелекту, а також запровадження системи планування особистого розвитку. Водночас процес імплементації британського досвіду стикається з об'єктивними перешкодами, зумовленими фундаментальними відмінностями між прецедентною системою загального права та континентальною правовою традицією України. Якщо британська модель історично зосереджена на аналізі судових прецедентів як первинних джерел права, то українська юридична освіта базується на вивченні нормативних приписів і суворій логіці кодифікованих актів. Це ускладнює пряме копіювання методики «навчання через прецеденти» та вимагає адаптації практико-орієнтованих модулів до вітчизняних реалій. Додатковими викликами є інституційна інерція та необхідність трансформації механізмів взаємодії університетів із ринком праці для впровадження високовартісних моделей індивідуалізованого навчання.

Отже, запозичення британських тенденцій має відбуватися через гармонізацію навичок критичного аналізу з національними правовими традиціями. Це забезпечить підготовку конкурентоспроможних фахівців та зміцнення верховенства права в Україні.

Перспективи подальших розвідок полягають у розробленні та теоретичному обґрунтуванні структурно-функціональної моделі формування професійної компетентності магістрів права, що інтегрує британські механізми вокаціоналізації та цифрову навігацію задля стратегічної гармонізації вітчизняної юридичної освіти з європейськими стандартами.

Список використаної літератури

1. Горінов П. В., Макарова О. В. Теоретико-правові засади реформування вищої юридичної освіти в Україні в контексті європейської інтеграції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 1. С. 22–26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/2>
2. Лапкін А. В. Сутність і значення професії правника. *Правовий часопис Донбасу*. 2022. № 4 (81). Т. 1. С. 171–175. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2022-81-4-1-171-175>
3. Максимюк О. Д., Грекул-Ковалик Т. А. Особливості діджиталізації юридичної освіти. *Нове українське право*. 2023. № 2. С. 128–133. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.2.17>
4. Марченко О. Цифровізація вищої юридичної освіти: вітчизняний та закордонний досвід. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 5 (35). С. 1240–1251. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5\(35\)-1240-1251](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5(35)-1240-1251)
5. Сивий Р. Підготовка магістрів права у Великій Британії (з досвіду навчання в університеті міста Данді, Шотландія). *Право України*. 2017. № 10. С. 82–94. URL: https://pravoua.com.ua/uk/store/pravoukr/pravo_2017_10/pravo_2017_10_s7 (дата звернення: 1.02.2026).

6. Сутяга О. Практична підготовка магістрів права в університетах Великої Британії. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2025. № 2 (15). С. 179–188. DOI: [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15\(2\)-18](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15(2)-18)
7. Швардак М. Теоретичні засади формування правової культури майбутніх менеджерів освіти. *Гуманітарні студії: історія та педагогіка*. 2025. № 2 (10). С. 331–340. DOI: <https://doi.org/10.35774/gsip2025.02.331>
8. Шмельова А. С., Кірюхіна М. В. Особливості сучасних методів викладання правових дисциплін в магістратурі закладів вищої освіти України. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія: Педагогіка. 2018. Вип. 5 (9). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/28> (дата звернення: 1.02.2026).
9. Andreeva D., Savova G. Artificial Intelligence in the Legal Field: Law Students' Perspective. *arXiv*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2410.09937>
10. Childs P., Firth N. 'You're Hired': Bridging the Gap between Law Student Career Aspirations and Employment Opportunities. *The Plymouth Law & Criminal Justice Review*. 2010. Vol. 3. P. 142–157. URL: <https://pearl.plymouth.ac.uk/plcjr/vol3/iss1/5/> (дата звернення: 1.02.2026).
11. Ha D. Legal Writing in the United Kingdom: Impact on The Professional Development of Law Students. *VNU Journal of Science: Legal Studies*. 2024. Vol. 40. № 4. P. 94–103. DOI: <https://doi.org/10.25073/2588-1167/vnuls.4648>
12. Hood C. Law firms as learning environments: are Higher Apprenticeships in law an emerging face of clinical legal education in England? *International Journal of Clinical Legal Education*. 2025. Vol. 32. Iss. 2. P. 67–87. DOI: <https://doi.org/10.19164/ijcle.v32i2.1689>
13. Khaerunnisa A. D., Alam F. S., Apriliya. A Review of Notarial Studies in the Faculty of Law: Preparing Students for the Legal Profession. *Journal Social Civilecial*. 2025. Vol. 3. № 1. P. 11–19. DOI: <https://doi.org/10.71435/610507>
14. Lopushynskiy I., Ozminska I., Kovnir O. UK Higher Education System: Mechanisms for Ukraine's Adaptation to European Standards. *Координати публічного управління*. 2025. № 1 (4). С. 345–361. DOI: <https://doi.org/10.62664/cpa.2025.01.16>
15. Martzoukou K., Kostagiolas P., Lavranos C., Lauterbach T., Fulton C. A study of university law students' self-perceived digital competences. *Journal of Librarianship and Information Science*. 2021. Vol. 54 (4). P. 751–769. DOI: <https://doi.org/10.1177/09610006211048004>
16. Peoples L. F. Artificial Intelligence and Legal Analysis: Implications for Legal Education and the profession. *Law Library Journal*. 2025. Vol. 117. № 1. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5123122>
17. Roper V., Dunn R., Sixsmith D. The impact of the Solicitors Qualifying Examination (SQE) on undergraduate legal education in England and Wales: A content analysis. *Legal Studies*. 2025. Vol. 45. P. 375–393. DOI: <https://doi.org/10.1017/lst.2025.14>
18. Stoliarchuk L. Forms of organizing the professional training of bachelors in the field of law at Canadian universities. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реальність та перспективи*. 2022. Вип. 88. С. 195–199. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.88.39>
19. Welgemoed M., Erasmus D. The importance of graduate attributes in preparing law students for legal practice. *Obiter*. 2023. Vol. 44. № 4. P. 709–736. DOI: <https://doi.org/10.17159/obiter.v44i4.17492>
20. Wong B., Chiu Y.-L. T., Copey-Blake M., Nikolopoulou M. A mapping of graduate attributes: what can we expect from UK university students? *Higher Education Research & Development*. 2022. Vol. 41. № 4. P. 1340–1355. DOI: <https://doi.org/10.1080/07294360.2021.1882405>

References

- Horinov, P. V., & Makarova, O. V. (2025). Teoretyko-pravovi zasady reformuvannya vyshchoi yurydychnoi osvity v Ukraini v konteksti yevropeiskoi intehtratsii [Theoretical and legal basis of the reform higher legal education in Ukraine in the context of european integration]. *Juridical scientific and electronic journal*, 1, 22–26. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/2>
- Lapkin, A. V. (2022). Sutnist i znachennia profesii pravnyka [The essence and significance of the profession of lawyer]. *Law Journal of Donbass*, 4 (81), 171–175. <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2022-81-4-1-171-175>
- Maksymiuk, O. D., & Hrekul-Kovalyk, T. A. (2023). Osoblyvosti didzhitalizatsii yurydychnoi osvity [Peculiarities of digitalization of legal education]. *New Ukrainian Law*, 2, 128–133. <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.2.17>

- Marchenko, O. (2025). Tsyfrovizatsiia vyshchoi yurydychnoi osvity: vitchyzniani ta zakordonnyi dosvid [Digitalization of higher legal education: domestic and foreign experience]. *Actual Issues in Modern Science*, 5 (35), 1240–1251. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5\(35\)-1240-1251](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5(35)-1240-1251)
- Syvyi, R. (2017). Pidhotovka mahistriv prava u Velykii Brytanii (z dosvidu navchannia v universyteti mista Dandi, Shotlandia) [Preparation of Masters of Law in the United Kingdom (the Experience of Studying at the University of Dundee, Scotland)]. *Law of Ukraine*, 10, 82–94. https://pravoua.com.ua/uk/store/pravoukr/pravo_2017_10/pravo_2017_10_s7
- Sutiaha, O. (2025). Praktychna pidhotovka mahistriv prava v universytetakh Velykoi Brytanii [Practical training of master of laws students in the universities of Great Britain]. *Comparative Professional Pedagogy*, 2 (15), 179–188. [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15\(2\)-18](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15(2)-18)
- Shvardak, M. (2025). Teoretychni zasady formuvannia pravovoi kultury maibutnikh menezheriv osvity [Theoretical principles of forming the legal culture of future educational managers]. *Humanitarian Studies: History and Pedagogy*, 2 (10), 331–340. <https://doi.org/10.35774/gsip2025.02.331>
- Shmeleva, A. S., & Kiryukhina, M. V. (2018). Osoblyvosti suchasnykh metodiv vykladannia pravovykh dystsyplin v mahistraturi zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy [Features of modern methods of teaching legal disciplines within the master's degree programs in higher educational institutions of Ukraine]. *Adaptive management: theory and practice. Series Pedagogy* 5 (9). <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/28>
- Andreeva, D., & Savova, G. (2024). Artificial Intelligence in the Legal Field: Law Students' Perspective. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2410.09937>
- Childs, P., & Firth, N. (2010). 'You're Hired': Bridging the Gap between Law Student Career Aspirations and Employment Opportunities. *The Plymouth Law & Criminal Justice Review*, 3, 142–157. <https://pearl.plymouth.ac.uk/plcjr/vol3/iss1/5/>
- Ha, D. (2024). Legal Writing in the United Kingdom: Impact on The Professional Development of Law Students. *VNU Journal of Science: Legal Studies*, 4 (40), 94–103. <https://doi.org/10.25073/2588-1167/vnuls.4648>
- Hood, C. (2025). Law firms as learning environments: are Higher Apprenticeships in law an emerging face of clinical legal education in England? *International Journal of Clinical Legal Education*, 2 (32), 67–87. <https://doi.org/10.19164/ijcle.v32i2.1689>
- Khaerunnisa, A. D., Alam, F. S., & Aprilia. (2025). A Review of Notarial Studies in the Faculty of Law: Preparing Students for the Legal Profession. *Journal Social Civilecial*, 1 (3), 11–19. <https://doi.org/10.71435/610507>
- Lopushynskiy, I., Ozminska, I., & Kovnir, O. (2025). UK Higher Education System: Mechanisms for Ukraine's Adaptation to European Standards. *Coordinates of Public Administration*, 1 (4), 345–361. <https://doi.org/10.62664/cpa.2025.01.16>
- Martzoukou, K., Kostagiolas, P., Lavranos, C., Lauterbach, T., & Fulton, C. (2021). A study of university law students' self-perceived digital competences. *Journal of Librarianship and Information Science*, 4 (54), 751–769. <https://doi.org/10.1177/09610006211048004>
- Peoples, L. F. (2025). Artificial Intelligence and Legal Analysis: Implications for Legal Education and the profession. *Law Library Journal*, 1 (117). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5123122>
- Roper, V., Dunn, R., & Sixsmith, D. (2025). The impact of the Solicitors Qualifying Examination (SQE) on undergraduate legal education in England and Wales: A content analysis. *Legal Studies*, 45, 375–393. <https://doi.org/10.1017/lst.2025.14>
- Stoliarchuk, L. (2022). Forms of organizing the professional training of bachelors in the field of law at Canadian universities. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy*, 88, 195–199. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.88.39>
- Welgemoed, M., & Erasmus, D. (2023). The importance of graduate attributes in preparing law students for legal practice. *Obiter*, 4 (44), 709–736. <https://doi.org/10.17159/obiter.v44i4.17492>
- Wong, B., Chiu, Y.-L. T., Copsey-Blake, M., & Nikolopoulou, M. (2022). A mapping of graduate attributes: what can we expect from UK university students? *Higher Education Research & Development*, 4 (41), 1340–1355. <https://doi.org/10.1080/07294360.2021.1882405>

Стаття надійшла до редакції 09.02.2026

Прийнято до друку 26.03.2026

Опубліковано 30.03.2026

MODERN TRENDS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF MASTERS OF LAWS: THE BRITISH EXPERIENCE

Victoria Anishchenko

<https://orcid.org/0000-0002-5062-3789>

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department of Formation and Development
of Professional Competence of the Personnel
of the State Criminal and Executive Service of Ukraine,
Institute of Professional Development,
Penitentiary Academy of Ukraine,
34 Honcha Str., 14000, Chernihiv, Ukraine
oceansoulvik111@gmail.com

The article provides a comprehensive scientific analysis of modern trends in the professional training of Masters of Laws in the United Kingdom amidst radical transformations of the regulatory environment and rapid technological progress. The research aims to scientifically systematize and analyze transformational trends in British legal master's programs. The methodology is based on systemic analysis, a comparative approach, and structural-functional analysis, which allowed for the study of the transition from a traditional academic model to integrated learning. It has been established that the key factor for change was the vocationalization of legal education and the introduction of the Solicitors Qualifying Examination, which shifted training priorities toward the practical readiness of graduates for the labor market while maintaining the fundamental foundations of law. Innovative models of integrating studies with professional activities are highlighted, particularly "Higher Apprenticeships" and the development of a network of legal clinics, where the workplace is viewed as a "community of practice" for mastering professional ethics and client interaction techniques. Special attention is paid to digitalization, covering the formation of "digital navigation" skills, risk management, and the critical use of large language models of artificial intelligence. The concept of employability attributes is explored, including the development of soft skills, legal writing adapted to the needs of the digital reader, and the principles of global citizenship within a student-centered approach. The necessity of implementing LegalTech modules into Ukrainian educational practice, expanding clinical training, and introducing personal development planning systems is emphasized to strengthen the rule of law and prepare competitive specialists.

Keywords: digitalization, legal clinics, legal education, master's degree, Master of Laws, professional training, trend, United Kingdom, vocationalization.